

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 49 (2229) 2000 m. gruodžio mėn. 12 d. Eina 45-tus metus

Melbourne

LAUKIMO JAUSMAS

Tesalonika buvo svarbus miestas (Salonikai yra dabartinės Graikijos šiaurės rytuose). Tai buvo antrasis Europos miestas, kurį apaštalas Paulius aplankė savo antrosios misijų kelionės metu apie 49 metus. Išgirdęs Pauliaus pamokslus, daugybė šio miesto piliečių tapo krikščionimis. Praslinkus maždaug metams, Paulius rašo šioms bendruomenėms du laiškus, dėkodamas už jų tikėjimą Jėzumi Kristumi.

Štai ką jis rašo: "tapote pavyzdžiu visiems Makedonijos bei Achajos tikintiesiems. (...) jūsų tikėjimas Dievu pasidarė žinomas visur" (1 Tes 1, 7-8). Ar galėtų Paulius panašiais žodžiais apibūdinti mūsų Bažnyčios tikėjimą? Ar mūsų tikėjimas panašus į tuometinės tesalonikiečių bendruomenės tikėjimą?

Mes žinome apie jų tikėjimą iš dviejų apašalo Pauliaus laišku. Paulius meldžiasi, kad jų širdys būtų "tvirtos ir nepektino šventumo mūsų Dievo ir Tėvo akyse, kai ateis mūsų Viešpatys Jėzus su visais savo šventaisiais" (1 Tes 3, 13). Šis Viešpaties "atėjimas" nurodo jo antrąjį šlovingą atėjimą laikų pabaigoje, graikiškai vadinamą parousia. Pirmieji krikščionys gyvai tikėjo, kad Jėzus vėl ateis, paženklindamas istorijos pilnatvę ir galutinai įkurdamas Dievo karalystę. Toks tikėjimas grindžiamas paties Jėzaus žodžiais Evangelijos skaitinyje. Tesalonikiečiai labai intensyviai laukė Jėzaus antrojo atėjimo. Tai galima paaiškinti Pauliaus skelbimo įtaka: pats apaštalas karštai laukė Kristaus atėjimo. Tačiau Tesalonikų krikščionys, laukdami Kristaus atėjimo, turėjo ypatingų rūpesčių. Pirmiausia jie rūpinosi mirusiais arba užmigusiais broliais krikščionimis. Ar ankščiau

iškeliavusieji taip pat dalyvaus būsimoje šlovėje? Paulius patikino tesalonikiečius, kad esminis dalykas yra tikėjimas, kad "visuomet pasiliksime su Viešpačiu". Ne tiek svarbu, kas Viešpaties atėjimo metu bus gyvas, o kas užmigs.

Kita problema buvo tesalonikiečių įsitikinimas, kad paruzija įvyks greitai, dar nepasibaigus jų gyvenimo laikui. Tikėtina, panašiai vylėsi ir apaštalas Paulius (plg. 1 Tes 4, 17), tačiau jis žinojo, kad krikščionių tikėjimui Viešpaties atėjimo laikas nėra esminis dalykas. Pats Jėzus sakė nežinąs "tos dienos ar tos valandos" (Mk 13, 32). Taigi Paulius turėjo kiek paraminti nekantrų tesalonikiečių uolumą.

Paruzijos laukimas tesalonikiečiams buvo ir mums yra krikščioniškojo tikėjimo dalis. Jeigu tikime, kad Dievo Sūnus atėjo įsikūnijęs žmogiškame kūne, privalome tikėti ir tuo, kad jis vėl ateis. Jeigu džiaugiamės jo pirmuoju atėjimu, privalome džiaugtis ir antruoju. Tiesa, neturime panašiai kaip tesalonikiečių krikščionys laukti paruzijos išgyvenimo "savo kūnu". Mes visi bendrai puoselėjame šio atėjimo viltį. Tiek Jėzus, tiek Paulius moko, kad mes būtume budrūs ir pasirengę.

Žmogus negali pasitenkinti vien faktais, jis siekia suvokti dalykų priežastį ir esmę. Žmogui būdinga svarstyti apie pasaulio likimą. Ar pasaulis rutuliojasi pagal ciklinio pasikartojimo, uždaro rato modelį Krikščionys tiki, jog pasaulio istorija yra kryptinga. Ji numatyta Dievo apvaizdos ir nukreipta į jį. Dievo visagalybė pasaulio pabaigą paverčia nauja

pradžia. Žmogus priklauso nuo šios žemės likimo ir pats sudaro jos likimą. Žmogus vis labiau ne tik užvaldo žemę, bet ir piktnaudžiauja ja. Teršiamos ir eikvojamos brangios Dievo dovanos: vanduo, oras, gamtiniai ištekčiai. Kosminis ir moralinis pasaulio vaizdas susideda į vieną paveikslą.

Žvelgiant į šią perspektyvą, mūsų žemiškoji būtis ir dabartinis pasaulio pavidas atrodo laikini dalykai, kuriems skirtas Dievo išbandymas. Žmogišku protu galime įsivaizduoti tik pasaulio pabaigą. Tačiau dieviška kūryba nepasibaigė tik pasaulio sukūrimu. Krikščionys, remdamiesi Šventojo Rašto liudijimu, tiki pasaulio perkeitimu į "naują dangų ir naują žemę". Šis tikėjimas leidžia neužsiklęsti laukiant vien baisingų pasaulio katastrofų. Paklaustas apie pasaulio pabaigos ženklus, Jėzus nukreipia atsakymą kitur: tos dienos ar tos valandos niekas nežino. Tą dieną užklups žmonių panašiai kaip tinklas pagauna nenuvokiantį paukštelį ar medžiotojo spąstai žvėrį. Kas galės išvengti šių negandų?

Jėzus žino patarimą. Žmogus, pasinėręs vien į žemiškus rūpesčius, paskendęs sumaištyje, yra iš tikrųjų beviltiškoje situacijoje. Jis panašus į miegantį, nieko nenuvokiantį ir nematantį jokios pagavbos žmogų. Tokio žmogaus širdis apsunkusi ir atbukusi. Jis pamiršo Dievą ir pametė jį. Jėzus reikalauja: "Todėl visą laiką budėkite ir melkitės, kad pajėgtumėte išvengti visų būsimųjų nelaimių ir atsilaukyti Žmogaus Sūnaus akivaizdoje". Grėsminga situacija reikalauja iš žmogaus dėmesingumo. Žmogus privalo

Adventiniai pamąstymai

I

Koks sutapimas (Dangaus paskirtas!), kad Saulė žemei Spindulį siuntė: tarp jos ir žemės nutiestas tiltas, kad susijungtų širdys ir mintys.

II

Senoji era-prašymų pilnoji: "Rasok, Dangau, gaivinki širdis mūsų! Gerumo, Meilės ir Vilties stokojam, Šviesos pripildyk temstančius namus!"

Žvaigždė nauja - tai dovana Kūrėjo - Pradžių Pradžia blaivėjančios erdvės. O virš Betliejaus žvaigždė suspindėjus per amžių ilgatį žemės veidui švies.

III

Rasok, Dangau, išlyki Atpirkėją - pavargo širdys sutemų keliuos! Išdygsta raugės, nors kviečius pasėjom. Paskęsta viltys raustuose giluos.

Gerumo ilgimės, bet auga blogis. Skanduojam taiką, kaldami ginklus. Ir be naudos mums duotas laikas bėga. Dangau, padėk ištiesinti kelius!

IV

Kuo mums prašviesinti vargingą būtį?! (Tiek pranašysčių netikrų esti!) Kaip sužvejoti džiaugsmo truputį? Kaip kelio kryptį teisingą rasti ir po vienuolikos neklupti?!

Priglust prie Tėvo - prie Jo gerumo ir napaniekint Sūnaus brolystės, nuo Saulės taiko tik nenuklysti, atšvaitą Dvasios - Meilės viršūnė - Pakviest į širdį, vos tik išvyti.

R.P

vadovautis jam suteiktų protu ir pojūčiais. Budrus žmogus meldžiasi ir palaiko ryšį su Dievu. Ar malda padės išvengti paskutiniųjų laikų įvykių? Mes būsime išimtis. Mums taip pat reikės išgyventi aną baisiąją dieną. Tačiau ši diena taps mums išganinga. "Bažnyčios Žinios"

Šventojoje Žemėje daug baimės ir nedaug vilties jausmo

Kristus - Taikos kunigaikštis atėjo visoms tautoms ir visiems laikams. Vardan šios Kristaus taikos darbuojasi Šventasis Sostas. Tokiais žodžiais Nuolatinis stebėtojas Jungtinių tautų organizacijoje Niujorke arkivyskupas Renato Martino kreipėsi į generalinės asamblėjos dalyvius, susirinkusius svarstyti projektą "Betliejus 2000". Palestiniečių savivaldos projektą "Betliejus 2000" prieš dvejus metus parėmė Jungtinių Tautų organizacija. Nuo 1999 metų Kalėdų iki 2001 metų Velykų vykdomas projektas yra skirtas Jėzaus Kristaus gimimo Betliejuje minėjimui ir trečiojo tūkstantmečio (Nukelta į 8-ą psl.)

Prie Aušros vartų šventovės .

V.Kapočiaus nuotr.

Estijos lietuviai Kryžių kalne

2000-ieji Jubiliejiniai metai eina į pabaigą. Estijos katalikai, vedini apaštalinio nuncijaus arkivyskupo Josef Erin Ender kreipimosi, leidosi ne į vieną piligriminę kelionę: Roma - Vatikanas, Viru Nigula, Agluona, Kryžių kalnas, Aušros vartai, Čestohova...

- Apie Kryžių kalną esu daug girdėjusi, - sakė buvusi Sibiro tremtinė Regina Zinkevičienė. - Rugsėjį buvau ten ir išvydau šio kalno stebuklus...

Keista, kodėl tik dabar?

- Kai aš, 12 metų mergaitė, neturėdama pinigų ir nemokėdama rusų kalbos, susiruošiau ieškoti Sibiran išvežtos mamos ir 14 m. brolio, daug negalvoju... Iš Alytaus stoties į Varėną, iš ten į Vilnių, kol žvabų 1947 m. spalį su adresu: Sverdlovskaja oblast, Novaja Lialia, įsėdau į Maskvos traukinį, penkias paras vežusį vis tolyn į Šiaurę. Visi išlipo, o aš tebesėdžiu, atkišusi popiegalį su adresu. Mane iškėlė į kitą vagoną... Galų gale atsідūriau, kur taip veržiausi.. Tamsu, nyku, šalta...

Reginos vyresnysis brolis studentas Vladas žuvo 1945 m. per susišaudymą. Tėvelis Juozas Brindza- Balandis nužudytas 1946

m. vasario 1 d. Nemunaičių kaime. Jo lavonas tris dienas tįsojo miestelio centrinėje gatvėje. Po to įmestas į Ilgų ežerą...

Kur rasti mamą? Tamsoje paskendę barakai... Milicininkui pagailo mažos mergaitės ir įsileido nakčiai į savo būstinę. Ryte Reginutė kūkčiojo mamos glėbyje... Ji buvo įrašyta į vietinio komendanto sąrašus ir galėjo lankyti mokyklą. Pramoko rusų kalbos. Suėjęs 16 metų, gavo pasą ir buvo įtrauktas į tremiamųjų sąrašus...

Ji skuba mamai ir broliui pagalbon prie sunkių miško kirtimo ir rąstų plukdymo darbų. Gerai, kad aplink tiek daug lietuvių... 1955 m. sutinka Petrą... 1956 m. tremtinys kunigas suteikia ne vienai jaunavedžių porai Santuokos sakramentą, krikštija kūdikius, tarp jų 1957 m. gimusi Reginos ir Petro sūnelį Alvidą. 1961 m. gimė Sigitas, o 1962 m. pavasarį Zinkevišių šeima su džiaugsmu širdyse vyksta į Lietuvą, savo Nemunaitį, kur, deja, jų niekas nelaukė, nepriėmė...

Pusę metų su mažais vaikais ir motina be savo buveinės, darbo, duonos kąsnio... Išgirdo apie pradėtą tiesti geležinkelį. Viltis įsidarbinti ir gauti 16 kv. m kambarėlį su bendra virtuve

Valerijus Pollupuu nuotr. | Kryžių kalną pirmiausia įkopė lietuvės, buvusios tremtinių Apolonija, Gertrūda, Regina, Zita...

atviliojo Reginą ir Petrą iki paties Talino. Pasibaigus trijų metų sutarčiai, darbtūs lietuviai gavo darbo kitur, o po 12 metų laukimo ir naują butą, kur ir dabar gyvena.

Gražiai ir taikingai gyventa tarp kaimynų ir bendradarbių. Savo darbštumu, sąžiningumu, svetingumu, patys to net nesuvokdami, kėlė savo Tėvynės prestižą, kaip dabar madinga sakyti... - Ko tikėtės iš Lietuvos, savo

Tėvynės? - paklausiau.

- Nebežinojome, už ką balsuoti. Daug partijų, jų programų, pažadų... Norime, kad Lietuva pakiltų, išbristų iš politinių barnių, skolų ir bėdų. Kad prisimintų ir mus, pakviestų pailsėti, sugrįžti... jei ne mus, tai mūsų vaikus ir vaikaičius...

Kalbėjosi Estijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Rasa UNT

Pašventinta katalikų šventovė Tilžėje

Po pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo Vilniuje dalis jo dalyvių aplankė Tilžę

Tilžės katalikų šventovė su patalpomis kultūrinei veiklai ir atskiru bokštu. Tai naujas lietuvių gyvenimo židinytis Karaliaučiaus krašte
Nuotr. St. Daliaus

Stasys DALIUS
Hamiltonas

Rugpjūčio 20 d., sekmadienį, 6 v.r. į viešbutį atvažiavo autobusas paimti kelionei į Tilžę tų, kurie buvome tam užsirašę, nes autobusas talpino tik 40 žmonių. Važiuojame per Vilniaus gatves. Apsiniaukę, saulės nėra, toks pilkas dangus. Autobusas didelis, modernus, su plačiais langais, turistinis, daug

vietos jame patogiai sėdėti.

Panemunėmis atvykome per keturias valandas iki Luizės tilto per Nemuną ties Tilžę, tik vienoje vietoje buvom sustoję kavos išgerti. Kelionė pro Sėdžių, Belvederį, Veliuoną greit praėjo besižvalgant į Nemuno pakrantes supančius miškus, sodybas, pievų plotus, kur buvo kraunamas šienas į kupetas.

Lietuvos muitinė greit praleido, bet pervaziavus tiltą rusų

muitinėje ilgiau užkliuvom, o 11 v.r. prasideda pamaldos, tad bijojom pavėluoti. Tilžės katalikų šventovę pastatė Lietuvos vyriausybė, o statybą vykdė Lietuvos statybininkai. Tą dieną vyko šventovės perdavimas ir šventinimas.

Šventinimo apeigos

Suspėjam laiku. Išlipo iš autobuso randam didelę minią susirinkusių tautiečių laukiančių iškilnių pradžios. 11 v. Skardžiai prabilo varpas, pranešantis, kad jau prasidėjo šventinimo apeigos. Prie šventovės laiptų ir durų būriuojasi baltai apsirengę kunigai, laukdami procesijos pradžios. Varpui skambant pasirodo penkių vyskupų eiseną su Rusijos arkivyskupu Kondrusevičiumi priešakyje. Jį lydi Lietuvos vyskupai, tarp kurių atpažįstame vysk. Baltakį, vysk. Vaičių ir kitus. Procesija užkopia laiptais prie šventovės durų, kur atliekamos šventinimo apeigos ir įteikiami arkivyskupui simboliniai dideli šventovės raktai. Tautinių mažumų departamento gen. Direktorius R.Motuzas, įteikdamas raktus, palinkį, kad ši šventovė būtų ne tik maldos namai, bet ir labai svarbus kultūrinis veiklos židinytis. Visi plojam tam linkėjimui. Arkivyskupas dėkodamas atsako rusiškai (moka ir lietuviškai, nes yra baigęs lietuvių kunigų seminariją). Atsidaro šventovės durys, procesija eina prie altoriaus, o iš paskos veržiasi visa laukianti minia.

Šventovė didelė, graži, raudonų plytų aukštą bokštą iškėlusį buvusios sugriautos šventovės vietoje. Nors lietuvių pastatyta, bet virš durų didžiulis sveikinimo plakatas rusiškai parašytas, tad nesuprantam kas parašyta, o lietuviškai nebuvo nė vieno žodelio. Kažkaip nyku žvelgiant tik į rusišką įrašą.

Iškilmės dalyviai

Vyskupai, prelatai, kunigai suėję susėda didelėje eilėje prie altoriaus. Tarp jų sėdi Lietuvos Seimo pirmininkas V.Landsbergis, Tautinių mažumų gen. Direktorius

R.Motūzas, rusai - Karaliaučiaus srities ir Tilžės miesto pareigūnai.

Parapijos klebonas lietuvis ilgą rusų kalba vardina ir pristato visus vyskopus, prelatus, kunigus, Lietuvos ir Rusijos atstovus, kurie sėdi pirmose gretose. Po prailgusios rusiškos įžangos vėl gražia lietuvių kalba pakartoja kas buvo kalbėta rusiškai. Po to prasideda Mišių apeigos, kur viskas atliekama irgi rusų kalba - lietuviško nieko.

Viduje sėdimos vietos visos užimtos, o suspaustiems stovintiems šilta ir tvanku. Per pamaldas gieda iš Lietuvos choras, kur labai galingai skamba Alleliuja.

Meninė programa

Po rusiškų pristatymo kalbų protarpiais skamba katutės visoje šventovėje. Po pamaldų šventovės aikštelėje vyko Karaliaučiaus srities lietuvių grupių pasirodymai. Jos šoko tautinius šokius, dainavo pasikeisdamos viena po kitos. Tiek daug šiame krašte yra lietuvių meninių vienetų, kurie puoselėja lietuvišką dainą ir šokį. O lietuvių minios aplinkui stebėjo atliekamą programą ir su entuziazmu lydėjo plojimais.

Vykstant programai buvome pakviesti prie šventovės pastatymo salėn - svetainėn, kur buvo paruoštos vaisės. Didžiulė erdvi salė prisipildė žmonių, kurie vaikščiojo aplink apkrautus stalus rinkosi valgius, šnekučiavosi ir stovėdami valgė. Matėsi ir vyskupai su lėkštėmis rankose, kartu su visais stovėdami vaišinosi. Dalyvavęs vaišėse V.Landsbergis su žmona gan greit išėjo. Mes atvykusieji autobusu į Tilžę dar valgydami vaikščiojom po salę žvalgydamiesi pažįstamų. Tačiau netrukus gavom ženklą, kad jau laikas rinktis prie autobuso kelionei atgal į Lietuvą.

Pro Vydūno namus

Kartu su mumis keliavęs Mažumų departamento direktorius R.Motūzas praneša, kad Tilžėje pravažiuodami sustosime prie Vydūno namo. Pajudam nuo gražios naujos (Nukelta į 3-čią psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

KELIAS Į ATEITĮ

Rašo dr. Jonas KUNCA. M.D.

Be skylių kamšymo, atseit, priverstino susikaupti problemų sprendimo, naujoji valdžia privalo ruošti tikrą valstybės ateities planą, kuris yra susijęs su šalies galimybėmis ir Europos reikalavimais. Teks gerai apsigalvoti, kaip suderinti mūsų valstybės interesus su įstojimu į NATO, ES, su globalizacijos spaudimu ir galimom kaimynų užmačiom.

Pirmoje vietoje reikia prisiminti, kad ikšiolinių nesėkmių priežastys glūdi mums. Per 10 metų nesukūrėm patenkinamai veikiančios administracijos. O be jos išbujojo korupcija, kuri iš dalies ir perėmė gerą dalį valdžios. Būtų naivu skelbti kovą korupcijai šiandien neatitaisius šitos klaidos. Juk korupcija gyvuoja tik su nesąžiningų valdininkų ar pareigūnų pagalba. Administracijos išvalymas ir sumažinimas turėtų būti pirmas valdžios žingsnis.

Valdžia turi padaryti daug ekonominių, teisinių ir socialinių pakeitimų. Visi jie reikalauja išmintingo prioritėtų pasirinkimo. Todėl mums reikia turėti valdžios blaiviai protaujančius žmones. Gal vertėtų prisiminti, kad tikras patriotizmas glūdi ne žodžiuose, bet veiksmuose, naudinguose tautai ir valstybei. Reformuoti turi ir pati visuomenė. Reikia, kad ji suvoktų, kas galima laukti iš valdžios ir ką reikia pačiam daryti, kad pagerinti savo padėtį. Negrįžtamai praėjo laikai, kai Maskva viskuo rūpinosi, net ir mūsų galvojimui. Dabar atėjo laikas rūpintis patiem. O tai reiškia, jog kiekvienas privalo pasitobulinti savo profesijoje ar darbe, atsiriboti nuo nesąžiningumo, kyšių ėmimų ir kitokių "gudrybių". Spauda turėtų prisidėti prie kultūros kėlimo ir nešališko įvykių įvertinimo.

Alkoholizmas yra rimta tautos problema. Senoji karta bene pasimirs su stikliuku rankoje. Bet jaunimą reikia apsaugoti nuo šitos ydos, kuri kenkia kūnui, dvasiai, šeimai, o galų gale visai tautai. Spauda, televizija ir dvasiškija privalo prisidėti prie kovos prieš alkoholizmą.

Be yra pavojų, kurie ateina iš užsienio į mūsų šalį. Klaipėdos uoste pradėjo rodytis AIDS liga.

Pašventinta katalikų šventovė Tilžėje

(Atkelta iš 2-tro psl.)

katalikų šventovės Tilžėje per gan apleistas apšepusias gatves, kurių grindinys daug kur išdaužytas, duobėtas. Atvažiuojam prie Vydūno namo, prie kurio ir daugiau autobusų sustoję.

Susirinkęs būrys lietuvių šaligatvyje ir gatvėje žiūri į namą, kuriame 1933-1944 m. gyveno rašytojas filosofas Vydūnas. Išlipę einame prie namo, skverbiamės pro susirinkusius arčiau namo, kurio sienoje Vydūno bareljefas su lietuviškais ir rusiškais įrašais. Namas senas, nubluokęs, reikalingas remonto, tačiau dar stovi - apšepęs. Pastovėję, pažiūrėję, padarę nuotraukas patraukiam atgal į Lietuvą. Per Luizės tiltą Nemunu ir rusų muitinę pravažiuojam jau saule leidžiantis, o Vilnių pasiekėm jau vakaro tamsoje.

"Tėviškės Žiburiai"

Ligonių skaičius didėja. Jos plėtra reikia stabdyti dabar, kol liga dar nėra plačiai pasklidus. Alkoholidų vartojimas irgi atėjo iš svetur. Pornografija ir kriminaliniai filmai veržiasi per valstybės sienas. Visas minėtas ydas mūsų valdžia ir visuomenė per daug toleruoja, nes žmonės klaidingai galvoja, jog mums nėra kito kelio, kaip tik pamėgdžioti modernius ir turtingus Vakarus. Taip galvoja tie, kurie tų Vakarų gerai nepažįsta. Tikrovė yra kitokia. Anksčiau turėjom saugotis nuo KGB, o dabar pavojai glūdi ir kitose pusėse. Mūsų tautai gyvybiškai svarbu jų išvengti. Atėjo laikas, mums tapti realistais ir savo šalies gynėjais. Vakaruose semkimės mokslo žinių, bet ne pūvančius jų dvasios. Savo tautą išgelbėsime tik grįždami prie lietuviškų vertybių mąstysenos ir elgesys.

Tiesa, Maskva ieško draugystės Vakarų Europoje. Siūlo, kad ji investuotų į Rusijos naftos ir dujų pramonę 70 milijardų dolerių. Jei tai V.Putinui pavyktų, Maskva dominuotų ES, kurios pažiūra į sąjungos ir NATO plėtimą galėtų staiga pasikeisti. Vokietijos kancleris šitai idėjai yra bene palankus... Tik gerai, kad dujotekis turi eiti per Lenkiją, kuri su tuo nesutinka. Bet mums reikia tai atydžiai sekti.

Europa, į kurios valstybių šeimą norime patekti ir mes, turi spręsti nemažai problemų. Jos suvienijimo darbas dar neužbaigtas. Euro vertė nukrito ir dar nėra pastovi. Tik dabar organizuojama 100,000 greito veikimo kariuomenė, kuri garantuotų saugumą ir taiką Europoje. Milijonai afrikiečių, aziatų ir arabų veržiasi į Europą per Ispaniją, Italiją, Graikiją ir Rusiją. Tą antplūdį reikia sustabdyti. Kitaip Europa nustos buvus, kokia ji yra iki šiol, ir taps keistų rasių, religijų ir kultūrų mišiniu.

Ką tik prasidėjus pavojaus gyvulių epidemijai sutramdė Europos gyvulininkystę. Tai dar vienas rūpestis. Aišku, kad tokiu metu naujų narių įstojimas į ES nėra pagrindinis reikalas ir jis gali kiek nusitęsti. Bet Lietuvai tuo tarpu turi progą pasiruošti tam įstojimui

"LISCO" PRIVATIZAVIMAS NESKAIDRUS!

Juozas ŽYGAS

Pasak valstybės kontrolieriaus Jono Liaučiaus, pagal savo veiklą kompanija "Bredo" neatitinka kvalifikacijos reikalavimų, taikomų būsimajam "Lisco" pirkėjui. Todėl jos pripažinimas viešojo konkurso laimėtoju yra nepagrįstas. Kaip rodo kontrolierių surinkti duomenys, šis sandoris yra nenaudingas valstybei. Tuo tarpu Valstybės Turto fondo generalinis direktorius Stasys Vaitkevičius gieda kitą giesmę: "Neradome jokių įrodymų, kad valstybei tai nenaudinga." Skamba panašiai, tarsi viena pusė burnos nesusikalbėtų su kita!

Pirmiausia susipažinkime, kas yra "Lisco". Toks yra tarptautinis šios privatizuojamos Lietuvos įmonės kodas. O lietuviškai ji vadinasi "Lietuvos jūrų laivininkyste". Lietuviškais mastais vertinant, tai - didelė įmonė. Joje dirba 500 tarnautojų ir 1000 jūrininkų. Ji valdo 6 didžiulius keltus: "Vilnius", "Kaunas", "Palanga", "Klaipėda", "Šiauliai" ir

Paskutinė išeinančiųjų dovana Lietuvai

Juozas ŽYGAS

Išeinantieji nėra tik paskutiniai vyriausybės, bet visa dešiniųjų koalicija, kuri apvyklė už juos balsavusius. Per visus ketverius metus ši koalicija skurdino kraštą.

Dešinieji, 1996 metais perėmę valdžią, dėl visų nepriteklių kaltino prieš tai joje buvusius. Žinome, kad buvusieji pilnų aukso aruodų nepalikę, tačiau jie nepalikę ir tokios milžiniškos užsienio bei vidaus skolos.

Tuo metu buvo stambus užsienio valiutos ir aukso fondas. Kadangi didžiosios įmonės dar nebuvo privatizuotos, tai šis fondas pastoviai augo. Apie tai kiekvieną savaitę buvo skelbiama spaudoje. Tačiau paskutiniaisiais metais reikėjo gerokai spaudą pavartyti, kad ką nors apie tai sužinotum. Todėl nenustabu, kad žinomas ir gana populiarus profesorius, rašydamas apie liūdną Lietuvos ekonomikos padėtį, vis tik pasidžiaugė, kad yra ir "gerų žinių". Jis teigė, kad turimas skolas gali padengti užsienio valiutos ir aukso fondas. Gaila, kad profesorius beveik trejetą metų atsiliko. Dešiniams perimant valdžią, taip ir buvo, bet padėtis greitai pablogėjo. O dabar tas fondas turbūt net trečdalis skolų nepadengtų, nes valdžia beveik patyliukais vis paimdavo iš jo "biudžetinėms reikmėms" po šimtą

prisivydama kitas pirmaujančias šalis.

Hagos konferencija parodė, kad kol kas pasaulio vadaai negali susitarti dėl atmosferos teršimo sumažinimo. Tai blogas ženklas. Kartu tai proga Lietuvai suplanuoti masinį miškų sodinimą. Tarptautinės organizacijos jį finansuotų, nes miškai padeda valyti orą. Taip atsirastų, nors ir laikinai, daug darbo vietų.

Mūsų šalies kelias į ateitį yra surištus su tankiam sprendimu eilės problemų. Dauguma nereikalauja didesnių pinigų. Užtektų gero noro ir organizuotumo. Pasimokę iš klaidų, mes tuos sunkumus nugalėsime.

"Panevėžys" bei daug prekinųjų laivų. Didžiausių bendrovių šimtuose užima aštuntą vietą pagal apyvartą - 145 mln. litų (1997 metų duomenimis).

Keltai yra dideli laivai. Man neteko jų apžiūrėti iš arti, tačiau keldamasis iš Klaipėdos į Neringą, porą jų mačiau stovinčius gal tik už kilometrą. Turiu "Vilniaus" ir "Klaipėdos" keltų nuotraukas. Virš denio, kaip atrodo, yra šešių aukštų antstatai, skirtas įgulai, keleiviams, restoranams ir kt. Tie didžiuliai, gražūs laivai - lietuviškojo prekybos laivyno pažibos.

Dar 1993 metais "Lietuvos rytas" išspausdino beveik pranašišką straipsnį: "Lietuvos laivininkystė pati nemirs - ją gali numarinti tik neprotingi nutarimai". Lietuvos jūrų laivyno ateitį gana tiksliai išpranašavo rusas laivo kapitonas, kai Kleipėdoje įregistruoti laivai iškėlė trispalvę vėliavą. Tada jis pasakė: "Neilgai čia tos vėliavos kabės. Greitai neturėsite nei laivų, nei savų vėliavų ant jų!" Milžiniškas žvejybos laivynas, tuo metu rinkoje vertinamas 6-ais milijardais dolerių,

milijonų, bet niekuomet jų negražino! Todėl ir spaudoje apie tą fondą jau kuris laikas beveik jokių žinių nėra!

Taigi nebėra ir ką atsiremti. Dabar apie "gerąją pusę" galime kalbėti tik panašiai, kaip toje patarlėje, kur "ožys priėjo liepto galą", nes beveik nebėra jokių galimybių gauti paskolų iš užsienio. Riba jau pasiekta! Kitų šalių vyriausybės ir užsienio bankai turi tikslesnes žinias apie Lietuvos ūkio padėtį, negu apie tai kalba valdžios šaltiniai!

Gal pradės aiškėti ir privatizacijų skandalai. Daug buvo rašoma apie nevykusį "Telekomo", dar daugiau - apie "Mažeikių naftos" ir dujotiekio privatizavimą. "Strateginis" investuotojas atėjo ir be naftos, ir be pinigų, nes jis paskoloms gauti naudojo ne savo vardą (kuris gal būtų nėra svarus), bet Lietuva garantijas. Tai toks iš jo investuotojas, kuris nieko neinvestavo. O visi aukštieji valdžios sluoksniai stovėjo už jo! Tame privatizavime yra daug neištirtų, "baltų dėmių".

Dar šios neaiškios istorijos žarijoms teberusenanant, iškilo naujas skandalas, kuris gali būti net blogesnis, negu prieš kurį laiką iškilęs "Mažeikių naftoje". "Mažeikių naftos" direktorius iš Lietuvos reikalauja tik ... 300 milijonų litų, nes pagal sutartį Lietuva privalo apmokėti visus nuostolius, kuriuos patiria ši įmonė. Tik tiek gerai, kad pačios įmonės dar nežada iš Lietuvos išvežti! Visai kitaip elgiasi tie, kurie dar tik vieną koją į "Lietuvos jūrų laivininkystę" įkėlė. Štai kas apie tai rašoma šiomis dienomis.

"Lisco" privatizavimo sutartis kelia nerimą valstybei. Vilnius, spalio 20 d. (BNS) - Seimo socialdemokratas ragina "Lisco" privatizavimą vykdančias institucijas susilaikyti nuo tolimesnių veiksmų, kol naujoji vyriausybė ištirs šio sandorio aplinkybes.

Vilnius, spalio 24 d. (BNS) - "Privatizavimas yra "neskaidrus" ir gali pakenkti nacionaliniams šalies interesams. Be to, nėra iki galo aišku, ar praradus keltų linijų kontrolę, nenukentės šalies vežėjai, - frakcijos posėdyje sakė jos seniūnas Gediminas Jakavonis. Įtarimus socialliberalams sukėlė ir tai, jog Lietuvos laivininkystės pirkejas, dar netapęs "Lisco" šeimininku, pradėjo diktuoti nepagrįstas sąlygas valstybei, pavyzdžiui, dėl vadinamosios "auksinės akcijos" atsisakymo ir dešimties geriausių laivų perregistravimo Maršalo salose".

Šis klausimas yra dar labiau skandalingas. Reikia žymiai išsamesnės jo apžvalgos. "Dirva"

per porą metų be didelio triukšmo buvo sunaikintas!

Kadangi dėl to niekas nebuvo nubaustas, tai teisėsaugos požiūriu išeitų, kog jokie nusikaltimo nėra nebuvo! O dabar, kaip matome, užsimota sunaikinti ir komercinį laivyną. Ir dėl to taip pat nebus rasta jokie nusikaltimo, nes, kaip jau minėjau šio straipsnio pradžioje, Valstybės Turto fondo (VTF) vadovas S. Vaitkevičius įtikinėja nerades "jokių įrodymų, kad valstybei tai nenaudinga"! Tokį VTF generalinį direktorių reikia tučiuojau iš pareigų atleisti - be teisės kada (Nukelta į 4-tą psl.)

Ar ateityje skaitysim apie Lietuvą angliškai?

Lithuanian Papers tikslas informuoti vietinius ir kitų šalių skaitytojus apie Lietuvą. Šis anglų kalba leidžiamas žurnalas, žengdamas į 2001-sius metus, susidūrė su finansiniais sunkumais. Pasirodo, kad vien šių metų išlaidos viršijo 6000 dolerių. Lithuanian Papers ateitis yra labai neuztikrinta. Kad plačiau sužinoti kokia yra šio žurnalo reikšmė lietuvių išlaikymui išėivijoje kalbuosi su jo redaktoriumi Algimantui Taškūnu.

G.P. Kaip sukūrė metinis žurnalas Lithuanian Papers ir kas jį redaguoja?

A.T. Žurnalas buvo įsteigtas 1987 metų gale, kad įamžinti Tasmanijos universitete sukurtus rašinius ("papers") apie Lietuvą ir lietuvius. Jau nuo 1987 metų pradžios Tasmanijos universitete veikiančios Lietuvos Studijų Sambūris ruošė paskaitas studentams ir visuomenei apie Lietuvą. Daug paskaitų buvo originalios ir aukšto lygio. Kad ši svarbi medžiaga nedingtų ateityje, Sambūris nutarė geriausias paskaitas atspausdinti naujojo metraščio rėmuose. Taip atsirado žurnalas ir jo vardas.

Laikui bėgant žurnalas pasklido po platųjį pasaulį ir tapo pagrindiniu balsu, angliškai garsinančiu Lietuvą ne tik Australijoje, bet ir visame Pietiniame žemės pusrutulyje. Lithuanian Papers redaguoja aš, o man talkininkauja mano sūnus Vincas.

G.P. Kiek iki šiol yra išleista žurnalo numerių?

A.T. Keturiolika.

G.P. Kas yra pagrindiniai leidinio skaitytojai?

A.T. Visokiausi žmonės skaito Lithuanian Papers. Žurnalas turi 2000 prenumeratorių 23 kraštuose. Juos visus jungia tik du ryšiai: jie domisi Lietuva ir sugeba skaityti angliškai. Pusė skaitytojų yra lietuviai, likusieji - kitataučiai. Žurnalą skaito akademikai, studentai, žurnalistai, politikai, verslininkai, pensininkai ir t.t.

G.P. Kas jums rašo ir kaip yra surenkama ir paruošiama informacija?

A.T. Dauguma straipsnių mūsų žurnalui rašo pakviesti savo srities specialistai - kartais lietuviai, kartais nelietuviai. Jie dažniausiai yra akademikai, patyrę žurnalistai, diploamtai ar politikai. Labai svarbu, kad pakviestas autorius būtų išgarsėjęs Lietuvos žinovas. Ne vienas toks autorius jau būna parašęs knygą apie Lietuvą; kiti pagarsėję savo straipsniais ir paskaitomis. Pakvietus iškilų autorių, išranka tuo nesibaiga.

Kiekvienas rankraštis tuomet pateikiamas dviem kitiems žinovams ("referees"), kurie straipsnį patvirtina spaudai arba atmets. Kartais straipsnis priimamas su autoriaus pataisymais.

Pavarčius keturiolikos numerių komplektą, tuoj krenta į akis graži eilė Australijos lietuvių autorių: Dana Baltutytė, Aldona Bernaitis, Andronė Beržanskaitė, dr. Kristina Brazaitienė, Rimas Kabaila, Gintautas Kaminskas, dr. Genovaitė Kazokienė, Algirdas Makarevičius, Dana Pocius, Isolda Poželaitė-Davis, Jennifer Rakauskas, Jūratė Reilly, Lidija Šimkutė, Ramūnas Tarvydas, Simas Taškūnas, Vincas Taškūnas, Algimantas Taškūnas, Viktorija Vitkūnienė.

Tačiau nepamirškime dar pridėti ir sykiu pabrėžti, kad šalia savųjų, į Lithuanian Papers taip pat rašo žymiausi Australijos asmenys, kaip pavyzdžiui trys ministeriai pirmininkai Bob Hawke, Paul Keating, John Howard; Tasmanijos premjeras Michael Field, arkivyskupas Sir Guildford Young, ir profesorius Alan D. Gilbert, dabar Melburno universiteto vicekancleris. Ką jau besakyti apie kitus pažįžymėjusius Australijos akademikus, diplomatus ir žurnalistus, kurių laikui bėgant jau susirinkome apie šimtine!

G.P. Ar gaunate daug atsiliepiamų iš skaitytojų?

A.T. Taip. Deja, žurnale taip stinga vietos, kad galime atspausdinti tik proą atsiliepiamų o kartais ir tiek netelpa.

G.P. Kas remia jūsų leidinį?

A.T. Niekas neremia ta prasme, kad neturime stipraus užnugario ir vieno centrinio fondo, kuris rūpintusi visais žurnalo finansiniais reikalais. Kaip redaktorius, šalia savo tiesioginių turinio ir spausdinimo rūpesčių, dar turiau tarsi zakristijonas per pakylėjimą, ištiesęs kepurę vaikščioti, ir rinkti aukas sekančiam numeriui. Aukotojams visada dėkojame viešai: jų pavardės yra skelbiamos žurnale. Ligi šiol, stambiausi rėmėjai buvo: Australijos Lietuvių Fondas ir Tasmanijos Universiteto Studentų Unija (Australų Studentų Sąjunga).

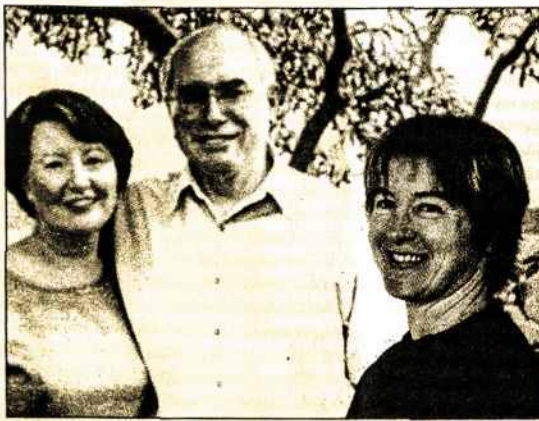
G.P. Į kokias lietuviškas bendruomenes ar pavienes organizacijas kreipėtės prašydami materialinės paramos?

A.T. Į visas. Kai kurios pagal išgales parėmė, bet kiekviena organizacija juk turi savo rūpesčių. Visi rėmėjai yra skelbiami kiekviename Lithuanian Papers numeryje.

G.P. Paskutiniame žurnalo numeryje puikuojsi Australijos ministro pirmininko John Howard sveikinimas, skirtas žurnalo leidėjams ir skaitytojams. Iš jo įžanginio žodžio jaučiasi, kad pats Howard nėra abejingas lietuviškos minties skleidimui daugiakultūrinėje australiškoje aplinkoje. Ar yra kokia konkretnė tikimybė gauti Federalinės ar Tasmanijos valdžios paramą žurnalo leidimui?

A.T. Ne. Kaip kurių panašių "etninių" žurnalų leidimą Australijoje remia jų kilmės kraštų vyriausybės arba kultūrinės atstovybės, kaip pavyzdžiui vokiečių Goethe institutas, prancūzų Alliance Francais ir taip toliau. Per 14 metų garsindamas Lietuvą, Lithuanian Papers žurnalas parodė, kiek galima

NAUJOVĖS AUSTRALIJOS POLITIKŲ GALERIJOJE

Dailininkė J.Mills-Palaitis šalia neįprasto Australijos ministro pirmininko ir jo žmonos portreto.

Isolda POŽELAITĖ-DAVIS

Apie lietuviškai susikalbančią Lietuvoje viešėjusią australų dailininkę portretistę Jasonią Mills-Palaitis jau ne kartą rašyta Lietuvos spaudoje. Ji 1994 m. yra pelniusi primąją premiją "Doug Moran" portretų bienalėje už savo tėvo žymiausią knygų ir žurnalų iliustruotojo dailininko Johno Millso portretą.

Dabar Josonia vėl skina laurus. Gavusi Australijos nacionalinės portretų galerijos Kanbergoje užsakymą, ji nutapė Australijos ministro pirmininko Johno Howardo ir jo žmonos Janette portretą. Tokio pobūdžio oficialus politiko portretas yra pirmas Australijoje.

Galerijos direktoriaus Andrew Sayerso apibūdinimu, šio portreto koncepcija yra "neformali". Modeliai atsipalaidavę. Tai - visiška priešingybė oficialiems buvusių ministrų pirmininkų portretams,

atsiekti šioje srityje su palyginti maža suma pinigų. Deja, atrodo, kad dabartinės respublikos vadovams labiau rūpi sportininkai. Vien už sumą, šiemet išmokėta Olimpijams žaidėjams ir jų treneriams, Lithuanian Papers galima būtų leisti iki 2050 metų. Ateitis teis mūsų šiandieninius sprendimus.

G.P. Kokios yra Lithuanian Papers ateities gairės?

A.T. Liūdnos. Keturiolika metų žurnalą redagavo neapmokami savanoriai. Dabar savanorių nebėliko ir nuo 2001 metų reikės samdyti reikalų vedėją-redaktorių ir mokėti jam bent dalinę algą (apie 15,000 dolerių). Mūsų Sambūris tokių išteklų neturi, ir atrodo, kad teks žurnalą uždaryti.

G.P. Paties redaktoriaus žodžiais tariant, "Lithuanian Papers tikslas yra garsinti Lietuvą ir didinti susidomėjimą mūsų tėvyne kitataučių krašte." Jis taip pat pabrėžia kad daugybė labai vertingų mokslinių straipsnių, dėl lėšų stokos, dienos šviesos gali nebeišvysti. Į redaktoriaus kreipimąsi atsiliėpė Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugija, paaudodama 2001 metų numerio išleidimui 200 dolerių. Reikia tikėtis, kad ši pirmoji kregždė, parodys pavyzdį ir kitiems. Savo ruožtu, Algimantas Taškūnas visiems iš anksto dėkoja.

(Redaktoriaus adresas: Post Office Box 777, Sandy Bay, Tasmania, 7006. Telefonas (03) 6225 2505 arba (03) 6226 2541.

Grazina Pranauskienė

kurie buvo nutapyti pagal "Historic Memorial Committee" užsakymus nuo 1911 metų. Jie kabo naujuose Seimo rūmuose.

Naujausiame kūrinyje J.Mills-Palaitis sulaužė du tradicinius tabu: aukštas valdžios pareigūnas nutapytas drauge su žmona ir neformalioje aplinkoje. Anot direktoriaus A.Sayerso, tokių portretų tradicijos užuomazgų randama Didžiojoje Britanijoje.

"Buvęs ministras pirmininkas Johnas Majoras portrete, kabančiame Didžiosios Britanijos nacionalinėje portretų galerijoje, yra su žmona Norma. Tačiau ponias Major matoma tik paveikslo fone. Tokio likimo ponias Howard išvengė dailininkės J.Mills-Palaitis portrete".

Portretas buvo iškilmingai atidengtas stebint kvietiniams svečiams rugpjūčio 15 dieną Australijos parlamento rūmuose Kanbergoje.

"L.r."

"LISCO" PRIVATIZAVIMAS

NESKAIDRUS!

(Atkelta iš 3-čio psl.)

nors eiti atsakingas pareigas.

Visuomenei nežinomi atėjūnai, pasivadinę kažkokiu "Bredo" vardu, tariai "privatizuotojai" ir "investuotojai", dar "Lisco" neperėmę, jau nori 10 geriausių laivų perregistruoti Ramiojo vandenyno Maršalo salose. Vien dėl šio mosto Lietuva netektų apie 50-60 proc. savo laivyno. Tačiau VTF generalinis direktorius tokiuose veiksmuose jokio nuostolio valstybei nežiūri!

Okupantai laivyną paliko, kad vadinami "savieji" jį sunaikintų! Kas tai: kvailystė ar vagystė? Manau, kad visokie direktoriai ir komisarai yra baigę aukštuosius mokslus. Teisingai lietuvių tautosakoje pasakyta: "Mokytas kvailys yra pats pavojingiausias!" Beje, praėjęs nepriklausomybės 10-metis gana aiškiai patvirtino, kad namų vagys - patys pavojingiausi.

Jei ir toliau panašia linkme bus einama, tai manyčiau, kad būtų logiška peržiūrėti ir Klaipėdos uosto plėtros planą. Nebeturint savo laivyno, beveik nebebus jokio skirtumo, per kurį uostą vyks užjūrio prekyba! Be to, Klaipėda nėra pigesnė už kitus Baltijos jūros uostus.

Jeigu Lietuvai nebereikia jūros, tai kuriam galui reikalinga uosto biurokratija? Tik tada, kai bus mušama ne per biurokratų sąžines, bet per jų kišenes, gal ir jie pradės kiek kitaip žiūrėti į savo darbą!

"Dirva"

Trofimovsko sala Laptevov jūroje. Kapai tūkstančiams tremtinių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Iš Lith.Papers Nuotr. J.Kazlauskos

Iškilmingas Karių Ramovėnų šventės minėjimas Melburne

Alisa Baltrukonienė

Ramovėnai gerbia savo krašto istoriją, puoselėja tradicijas. Jie ruošia minėjimus, formuoja gyvenimo būdą, mintis ir siekius.

Šiais metais iškilmingas minėjimas Melburne prasidėjo sekmadienį, lapkričio 19-tą dieną, 11 val. ryto Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Kariai ir Šauliai dalyvavo pamaldose organizuotai, su savo vėliavomis.

Lietuvių klebonas, gerb. kun. Egidijus Arnašius, savo pamokslė pabrėžė Ramovėnų iškilmingą dienos progą. Priminė 63-čių metų Lietuvos sukilėlių pasiryžimą, karių Savanorių ir Partizanų įnašą Lietuvos atgimimui.

Bažnytinio choro pasirinktos gražios giesmės maloniai skambėjo ypatingai paskutinė giesmė, kuri buvo skirta karių garbei. Galima pasakyti, kad Melburno bažnytinis choras, tai lyg švyturys paguodos uostas. Tai gabios jaunos dirigentės, p.Zitos Prašmutaitės nemažas nuopelnas.

Akademinė minėjimo dalis, Melburno Liet. Namų Koncertų salėje, prasidėjo 1-30 val., pavalgus pietus Klubo patalpoje.

Koncertų salėje i susirinkusius prabilo Ramovėnų pirmininkas, Vladas Bosikis, pranešdamas, kad minėjimas atidarytas ir, kad jis bus pradėtas, sulig programa; vainiko padėjimu prie žuvusių karių paminklo vestibulyje. Tam reikalui, pirmininkas pakvietė Ramovėnų Vincą Baltrukonį nešti vainiką, o vainiko palydovais Ramovėnus p.Stupurą ir p.Miškinį.

Pagerbiant vainiką, publika atsistojo ir laukė jų sugrįžtant su vėliavomis ir su vėliavų tarnyba.

Karių Ramovės pirm. Vladas Bosikis savo įžanginiu žodžiu pabrėžė, kad ši Lietuvos kariuomenės paminėjimo šventė, lapkričio 23-čioji diena, buvo tradicinė prieškariniame laikotarpyje Lietuvoje ir pokario metais išseivijoje. Ir šia proga jis pasveikino visus Ramovėnus, Lietuvos kariuomenės karius, palinkėdamas Tėvynės padangėje ir išseivijoje, džiaugsmingos ir pakilios nuotaikos, karių metinę šventę švenčiant. Ta proga jis ir pakvietė karių kapelioną, kun. Egidijų Arnašių atlikti Invokaciją.

Kapelionas prisiminė visus žuvusius ir nukankintus Didvyrius Savanorius, kurie metų bėgyje išsaugojo šį kraštą, kurį šiandien pasaulis vadina Lietuva. Kad lygiai tiek pat Tėvynės išsaugojimas svarbus po antrojo Pasaulinio karo, tai Lietuvos Partizanai. Buvo karas, kuris baigėsi Europoje, bet nesibaigė Lietuvoje. Ir kapelionas prisiminė, kaip tada labai prasmingai po 91-jų metų, atsiektos Nepriklausomybės, pasakė Vytautas Landsbergis: "Pagaliau ir Lietuvai baigėsi Antrasis Pasaulinis karas". Kad tie mūsų Partizanai stebino pasaulį daugiau kaip 10-šimt metų, priešindamiems pasaulio slibinui - Sovietų Sąjungai. Dėka Partizanų ir šiandien Lietuva stovi kaip stovėjusi.

Šioje Invokacijoje, karių kapelionas meldė amžiną Dangaus malonę visiems tiems, kurie krito kovos lauke ir mirė su malda ir vieninteliu saldžiu žodžiu - Lietuva.

Po Invokacijos, karių Ramovės pirm. Vladas Bosikis padarė dar mažą pranešimą. Jis

Karių Ramovės pirmininkas Vladas Bosikis šventės minėjime

prisiminė kun.dr. Praną Dauknį, kuris buvo Ramovės kapelionas. Dabar jis tų pareigų daugiau eiti negali, tai jį pakeisti buvo paprašytas mūsų jaunas kunigas Egidijus Arnašius. Jis sutiko ir dabar yra Karių Ramovėnų kapelionas. p.Rita Mačiulaitienė su dukrele, prisegė dabartiniam Ramovėnų kapelionui Egidijui Arnašiui, Ramovėnų medali.

Dar veiklus Ramovėnų pirmininkas Vladas Bosikis pristatė susirinkusiems dienos paskaitininką p.Teodorą Rotcą su paaiškinimu, kad p.Rotcas yra Melburno Karių Ramovės narys, bet Sydnejaus gyventojas. Publika naują paskaitininką, atvykusį iš Sydnejaus, labai šiltai priėmė.

p.Rotcas pasveikino susirinkusius ir pasakė, kad jis šiandien kalbės, kaip buvęs karys, paskutinio karo veteranas.

Paskaitos įvadui, p.Rotcas pasirinko kaimo idiliją: Sodybą pamiškėje, trobą iš kurios kamino raitosi dūmelis. Ant kelio kryžtauja vaikai. Nuo kelio pusės girdisi kultuvės kaukšėjimas ir moteriški balsai. Šeimininkės plauna baltinius - Idilija. Ir jis klausia: "Ar tikrai?"

O nuo girios pusės girdisi triukšmas, riaumojimas, šakų traškėjimas. Per krūmus keliauja, griaua sodybas, kolosas - didžiulė meška. Jai kelią pastoja žmogysta, vyras su kuoka rankoje. Jis stoji prieš įsibriovėlį ginti savo sodybą, savo namų, savo šeimos nuo rytiečių užpuolikų.

Taip maždaug jis apibudino pirmą Lietuvos užpuolikų įvaizdį.

Toliau kalbėdamas, prelegentas Teodoras Rotcas klausia - kas yra, ta kariuomenė, kurios diena čia švenčiame? Koks jos tikslas? Ar iš viso ji reikalinga?

Ir jis paaiškino, kad yra užsilikusių žinių, kad ne visi žmonės taikingi. Vieni su pavydu, kiti su neapykanta žvelgia į kitą galvojančius, kitaip gyvenimą tvarkančius. Blogis kartais stoji žmonių tarpe, veržiasi grubonišku tikslu ir, kad dažnai aplinkybės priverčia žmogui kelti ranką prieš tokią pačią būtybę ir veiksmas veda prie nemalonių pasekmių. Bet, kad ginklo į ranką paėmimas dažniausiai yra gynybos pobūdžio.

Negrįžo prelegentas per tolį į istoriją. Nekalbėjo apie praėjusį šimtmetį, bet kalbėjo apie tą, kuri

mes geriau pažįstame, kurį mes patys pergyvenome. Apie nelabai tolimą praeitį mūsų tautos, mūsų valstybės.

Kad po Pirmojo pasaulinio karo, po kurio mūsų tėvai, ir seneliai atstatė Lietuvos Nepriklausomybę. Po 120-ties metų trukusios svetimos okupacijos, vergijos, priespaudos, Jie išlaisvino kraštą. Bet atsirado jėgų iš išorės, kuriems toks lietuvių laisvės troškimas nebuvo parankus ir teko su ginklu atgautą laisvę ginti.

Čia ir pasitvirtino įvade paminėtas įvaizdis - karys tautos, namų ir šeimos gynėjas.

Nepriklausomybės kovoms pasibaigus, - aiškino prelegentas, - Lietuvos kariuomenės veidas pasikeitė. Jau nebuvo vien tik ginkluotas dalinys, jis tapo ir savita kultūros institucija. Jaunas kareivėlis, būdamas kariuomenėje ne tik išmoko gerai ginklą laikyti, bet gavo ir pagrindinį, visuomenį gyvenimo išsilavinimą. Jis tapo raštingas, pasisėmė sveikatos, švaros ir apsaugos išsilaukymo žinių. Kad ten kareiviui buvo įskiepytas patriotizmas, Tėvynės meilė. Susipažino jis su krašto istorija, geografija. Atidarė ne vienam akis, kad esame vieno kamieno atžalos, esame ne kas kita, kaip broliai.

Kalbėdamas toliau, p.Rotcas išvardino visus kur mūsų kareivėlių būta: dar Caro laikais jie atsidūrė Rytuose, Rusų - Japonų kare. Pirmojo Pasaulinio karo metu, toli nuo tėvų žemės, - Kaukaze, Ukrainoje, ar Galicijoje, užkrauti jėga pareigų niekur mūsų kareivėliai neatsisakė atlikti. Kad tai svarbiausia lietuvių kario pažyma.

Ir taip mes toliau klausėmės sistematingai paruoštos paskaitos, kurią čia kiek sutrumpinti paminėsiu.

Atėjo laikai kai katilas virė ir kunkuliavo, o į tą katilą įkliuvo ir dabartinė mūsų karta. Jokia kita tauta tokių sukurių nepergyveno, o mūsų jaunuoliai, ažuoliai pakliuvo į patį aršiausią karo vidurį.

Prasidėjo Antrasis Pasaulinis karas, didelės apimties nelaimė. Mūsų jaunimas buvo priverstas imtis ginklo ir tapo ginkluoto įrankiu - kareiviui. Pasakotojas vedė mus prie 41-mų metų Sukilėlių, įvairiais vardais vadinamų. Jaunos kartos atstovai, uniformoje - kareivėliai. Jie buvo mūsų tėvai, broliai ir net seserys, kurie šalo prie Ladogos ir Ilmeno ežerų. Vietose kaip "Velykie Luki", Baltgudijos miškas, kur kovojo mūsų savisaugos batalionai ir išgelbėti iš Stalingrado apsupties. Visur mūsų broliai liejo savo kraują Tėvynės Apsaugos rinktinės eilėse, ir prie Sedos per paskutinį atodūsį, keturių metų saulėlydyje.

p.Rotcas pagerbė talkininkus, kurie aptarnavo priešlėktuvinius pabūklus prie Peenemunde ir kur telefonistės, telegrafistės ir gailingos seselės. Jie visi, be išimties, buvo likimo paversti kariais. Paminėjo ir kovojusius Jugoslavijos kalnuose ar Italijoje, taip pat klaidžiuojusius po Norvegijos Fiordus. Visi paskaitininko akimis žiūrint yra to pačio pasididžiavimo verti, nes jie buvo kariai, jų ši diena.

Toliau jis pareiškė, kad būtų nedovanotina pamiršti daugiausia nukentėjusius, blogiausiose sąlygose kovojusius, mūsų tautos didvyrius, mūsų pokario Partizanus. Jie drįso stoti į kovą nesitikėdami pergalės. Jie kentėjo virš 10-šimt metų miškinį gyvenimą. Kad jų auka, padėta ant atminties aukuro, neįvertinta,

parankiai pamirštama.

Prelegentas p.Rotcas ir pripažino, kad pirmose fronto linijose galima rasti ir didžiausią trūkumą savęs pasitikėjimo. Jis sakė netikėti mitams, kad fronto kariai yra be baimės, kad tai lakios vaizduotės išradimas ir jis užtikrino, kad niekas, o niekas nenori mirti. Kad ne vienam 43-čiai metais iš grupės "žalių" davė kulku pirmą koncertą ir kinkos drebėjo. Tik jis, kaip draugas mus ramino, guodė, sugrąžino pasitikėjimą savimi. Kai kuriais atvejais atrėmė savo krūtine skirtą kulka. Jų garbei Prelegentas skyrė dalį šios dienos minčių. Ir jis pasakė, kad nusikalstų prieš Dievą ir prieš visą pasaulį, kad turėdamas šią progą nepaliesių tų, kurių dėka jis čia stovi prieš visus. Ir jis nuolankiai paminėjo tuos, kurie prie Savastopolio ištraukė jį iš apsupties pragaro nagų. Paminėjo jis ir tuos, kurie jį sužeistą išnešė iš kovos lauko ir tuom įgalino jam sugrįžti į namus pas artimuosius. Pagarba ir amžiną padėką jis skyrė ne tik tiems, bet ypatingai toms, kurios jį sužeistą ypatingai gerai slaugė ir prižiūrėjo. Tikrai per Dievo vilią ir jo malonę p.Teodoras Rotcas turėjo garbę ir progą išreikšti savo mintis.

Ramovės pirm. Vladas Bosikis padėkojo p.Rotcui už turiningą ir įdomią paskaitą. Publika, giliai sujaudinta gyvosios istorijos pareikštomis mintimis, išreiškė savo padėką stipriais plojimais.

Tolimesnė oficialaus minėjimo dalis buvo pasveikinimas sukaktuvininkų. Ir Ramovės pirmininkas paaiškino, kad kiekvienais metais yra mažiau ar daugiau asmenų. Ramovės narių, kurie sulaukia garbino amžiaus sukakties. Kadangi yra įsigalėjusi tradicija sveikinti kas penki metai, pradedant su 65-kių metų, tai tą ir tęsia jie toliau. Deja, sveikintųjų skaičius kaskart mažėja, nedaug jų buvo ir šiais metais. Pirmininkas p.Bosikis pasveikino su 85-kių metų sukaktimi, prie vėliavos vainiko nešėją, Vincą Baltrukonį. Sekantis tai buvęs karių kapelionas, Prelatas kun.dr. Dauknys. Deja, jo nebuvo, pirmininkas sveikino jį taip pat nuširdžiai jo 80 sukaktimi. Kiti du šventė savo 75-kių metų sukaktį, tai Albinas Miškinis ir taip pat gerai žinomas Edvardas Sidlauskas.

Pirmininkas panorėjo pataisyti praėjusių metų nesusipratimą. Jis pasveikino vieną Ramovėnų, kuris gimęs 1924 metais, bet per klaidą buvo užsirašęs, kad gimė 1994-tais metais. Tai ramovėnas Stupuras. Jis buvo pasveikintas šiais metais 76-šiu metų proga.

Po vėliavų išnešimo, Ramovės pirmininkas perdavė p.Ritai Mačiulaitienei tvarkytis su linkmesne minėjimo dalimi.

Pirmaisiai p.Rita supažindino publiką su scenoje pasirodžiusiu kanklių ansambliu. Ansamblių sudaro: Nijolė Zdanienė, Danutė Daniėnė, Ieva Ariėnė, Albina Cinėnienė, Aleksas Gabas, Danius Aras, Linas Kaladė ir ansamblio vadovas - Stasys Eimutis.

Programą pradėjo, visiems gerai pažįstamas solistas, Vincas Danius. Jis pradžiugino mus dviem dainomis: "Pjaun Broliau" ir "Tėvynė Lietuva", akompanavo Melburno kanklių ansamblis.

Po to p.Rita pasiūlė mums grįžti mintimis į tą mūsų mylimą šalį klausantis dainų pynės, kurią išpildė

(Nukelta į 8-tą psl.)

Skautininkų veikla

Apdovanoti skautai su skautininkais. Iš k. D.Lynikienė, Z.Prašmutaitė, Melisa Savickaitė, R.Skeivys, Daiva Statkutė, B.Prašmutaitė, Tomas Kviecinskas, P.Kviecinskas, Girus Antanaitis ir J.Lukaitis.

Melbourne Skautininkų Ramovė susirinko sueigai/BBQ pas brolių Povilą Kviecinską lapkričio 19 d. Malonu buvo susilaukti narių iš Geelongu, Šatrijos tunto tautininką Vyta Mačiulį, ir taip pat brolių Joną Vizbarą, kuriam nesivada įmanoma sueigose dalyvauti.

Sueigos pradžioje, kun. Egidijus Arnašius buvo paprašytas tapti Ramovės globėju. Kunigas mieliai sutiko apsiimti naujas pareigas. Vėliau kunigas papasakojo apie save ir Lietuvą.

Buvo perskaityti prašymai finansinės paramos iš sekančių šešių skautų, paremti jų dalyvavimą X-toje Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Stovykloje 2001 m. sausio mėnesį - Girus Antanaitis, Paulius ir Tomas Kviecinskai, Melisa Savickaitė ir Daina ir Ginta Statkutės. Ramovė sutiko visus paremti po 100 dol., išskyrus tam, kuris prašymą parašė anglų kalba ir už tai gavo tik 99 dol.

Sueigoje pasirašė Kalėdų atvirutėse v.s. dr. prel. Pranai Daukniui ir v.s. Jonei Žitkevičienei. Abu neseniai atšventė 80 ir 85 metų amžiaus jubiliejus. Pranešta, kad sesė Jonė dabar gyvena Melbourne Extended Care & Rehabilitation, Poplar Road, Parkville (tel. 9387 2211). Skautininkai raginami aplankyti sesę Jonę ir brolių prel. Praną Dauknį.

Po sueigos brolis Povilas iškepė dešrelių ir skaniai pavalgėme, pabendraujant skautiškoje dvasioje, kun. Egidijus padainavo keletą dainų, skambindamas gitara. O skautininkai toliau dainavo iš dainorėlių, kol uodai pradėjo įkryti ir saulė nusileido. Išvažuojant namo, danguje pasirodė "fireworks", tai įspūdingas sueigos užbaigimas. Ačiū, broliui Povilui, už suruoštą BBQ.

Po savaitės, 9 skautininkai dalyvavo Džiugo Tunto sueigoje. Bažnyčioje visi skautai giedojo ir skaitė Tikinčiųjų maldas. Po Mišių, pasisotinę karštomis dešrelėmis, įvyko sueiga. Sueigos metu medaliais buvo apdovanoti du skautininkai - Narcizas Ramanauskas - Padėkos ordinu ir Povilas Kviecinskas - Lelijos ordinu. Sveikiname brolius už pareigingai atliktą skautišką veiklą.

Sueigos metu išdalinta finansinė parama šešiem skautams, linkėdami jiems toliau vadovauti skautiškoje veikloje.

Skautininkai toliau kviečiami padėti Tunto veikloje ir stovyklose. Sausio mėnesyje numatoma jauniems skautams savaitgalinė stovykla. Ta proga bus ir skautininkų sueiga stovykloje.

Linkiu visiems skautininkams ir jų šeimoms linksmų šv. Kalėdų ir laimingai sulaukti Naujus 2201 metus.

**s.Birutė Prašmutaitė
Melb. Skautininkų Ramovės pirm.**

Pas brolių P. Kviecinską, skautininkų sueigoje dainuoja kun. Egidijus Arnašius ir Andrius Vaitiekūnas.

Keturioliktasis *Lithuanian Papers* numeris

Įžanginį žodį paskutiniame *Lithuanian Papers* taria Australijos ministras pirmininkas John Howard. Apibrėždamas leidinio svarbą, jis rašo: "Lithuanian Papers provides a wealth of information about current Lithuanian issues and Lithuania's rich culture and history". John Howard taip pat sveikina visus prisidedančius prie žurnalo leidimo.

Grazina Miniotaitė paliečia svarbias dabartinio Lietuvos gyvenimo problemas. Jos straipsnis "Lithuanian: In Search of Security and Identity" gvildena Lietuvos tarptautinių santykių ir šalies vidaus apsaugos klausimus. Tautinis saugumas. Gražinos nuomone, daug priklauso nuo Baltijos šalių tarpusavio santykių plėtojimo. Taip pat nuo to, kaip toliau vystysis

Lietuvos - Lenkijos ryšiai.

Siekiant suvereniteto ir integracijos į vakarus, Latvija, Estija ir Lietuva iki šiol tebėra traktuojamos bendrai, kaip Baltijos šalys, joms atskirai nesuteikiant svaresnio vaidmens tarptautinėje plotmėje. Penkerius metus užsitęsęs Baltijos jūros sienos teritorinis padalinimas tarp Lietuvos ir Latvijos, 1999 metų gegužės mėnesį pagaliau buvo išspręstas. Beja, iki šiol, abi šalys ginčijasi, kam turėtų priklausyti Būtingės naftos terminalas. Įtampa tarp Pabaltijo valstybių jaučiasi ir laisvosios rinkos sutarties pasirašyme.

Miniotaitė iškelia pagrindines rytų-vakarų santykių stipriasias ir silpnasias puses ir svarsto kokia įtaką suvakarėjimas gali turėti

Malonus pabrendravimas su Šauliais

Melbourne DLK Vytenio kuopos vadas Vitas Šukevičius

Melbourne DLK Vytenio kuopos vadas Vitas Šukevičius jau aštuoneri metai, kaip vadovauja šiai kuopai. Tai yra pareigingas, aktyvus vadas, pagal jėgas atiduodamas save šiam kilniam darbui. Už jo veiklą kalba apdovanojimai.

1996 spalio mėnesį už nuopelnus Lietuvos Šaulių Sąjungai LSS išeivijoje DLK Vytenio kuopos vadas Melbourne apdovanotas Šaulių Žvaigždės medaliu. Pažymėjimą pasirašė Rimvydas Mintautas. Šiomet gegužės mėnesį Vitas Šukevičius apdovanotas Šaulių Sąjungos pasižymėjimo ženklu: "Už

nuopelnus Šaulių Sąjungai". Jį išdavė Šaulių Sąjungos plk. Jonas Gečas.

2d. gruodžio DLK Vytenio Šaulių kuopa ir kviestiniai svečiai susirinko paminėti mirusius šios kuopos brolius šaulius ir seses šaules. Šv. Mišias atnašavo klebonas Egidijus Arnašius. Savo pamokslė jis gražiai išsireiškė apie kovose kritusius šaulius.

Po šv. Mišių kuopos vadas pakvietė visus esančius mielam pabendravimui prie vaišių stalų apdetais užkandžiais bei kavute ir pyragais.

Šiam pubūvui maistą paruošė vado žmona Vestna, kuri daug įdėjo darbo, sumanumo ir širdies šilumos, gal todėl užkandžiai buvo toki skanūs, o namuose žaiginti agurkai buvo labai gero skonio.

Kuopos vadas Vitas Šukevičius nuoširdžiai padėkojo klebonui Egidijui Arnašui, vargonininkai Zitai Prašmutaitei, giesmių solistėms Birutei Kymantienei ir Birutei Prašmutaitei, šv. Mišioms skirtus skaitymus, skaitovei Marijai Geštautienei, patarnautojui šv. Mišioms Stasiui Šiuškui. Sofijai Pikelienei ir jos dukrai Bronei už atvežimą maisto į Lietuvų namus ir padėjusius padengti stalus, o didžiausia padėka tai žmonai Vestnai.

O mes kviestinai svečiai dėkome vadui Vitui Šukevičiui už pakvietimą ir malonią šeštadienio mus suteiktą popietę.

Marija Geštautienė

Melburno Šaulių būrys

Lietuvai. Autorė detalai analizuoja ne tik šių svarbų klausimų ateitį. Ji neatitolsta ir nuo Lietuvos santykių su Rusija, kurių klostymasis nulems abiejų šalių ateities bendradarbiavimo perspektyvas.

Jonas Mašanausko straipsnis "Ignored in their sufferings" pasakoja kaip antrojo pasaulinio karo metu ryžtinga lietuvė gelbėjo nuo pražūties žydų vaikus. Rizikuodama gyvybe, Konstancija Bražėnienė savo namuose slėpė Alex ir Sarah, kurie šiandien gyvena vakaruose. Gerosios močiutės jėdų niekada neužmirš.

Konstancijos dukros, Vidos Vaitiekūnienės žodžiais, žydų klausimas yra skaudus lietuviams, kadangi pastarieji kaltinimai prisidėjo prie žydų naikinimo. Melbourne gyvenanti Vida pabrėžia, kad buvo tūkstančiai tokių, kaip jos mana, kurie gelbėjo žydus nuo masinių žudynių, bet apie juos kažkodėl dažnai nutyliama. Jono Mašanausko surinkta dokumentacija dar kartą patvirtina, kad karo metais lietuviai nuoširdžiai padėjo žydams.

Grazina Slavėnas pateikia keleto poetės Janinos Degutytes

eilėraščių vertimą, kurių originalai staiga įgauna simbolinę prasmę; juk vertimas ir neturi būti originalo atitikmuo. Karo baisumų gerėsmė ir asmeninis praradimas skamba Gražinos Slavėnos vertime "The Black Cycle". Pirmasis ir paskutinis posmas - tai saulės palyginimas su pralietu krauju, nesvarbu ar jai tekant ar leidžiantis.

Sūnaus praradimo skausmo iškamuoja, motinos širdis saulėje įvelgia žudikę. Tuo pačiu moteris jaučiasi visiškai bejėgė. Todėl įpatingai svariu tampa paskutinis posmas, kur naktis susilieja su mirtimi, su negyvu krauju, negyva saule: Under the huge dead sun... my blood is as black as the night.

Skaitytojams būtų buvę labai įdomu palyginti vertimus su originalais, gal net juos prirašius čia pat, šalia vertimo, tačiau turbūt dėl vietos stokos, į *Lithuanian Papers* jie nepateko.

Istorikas S.C. Rowell gvildena XIV-XV amžiaus Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės laikus, kada susuklostė Lietuvos-Lenkijos santykiai nulėmė tolimesnį Lietuvos (Nukelta į 8-tą psl.)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Gerb. Prelatą dr. PRANĄ DAUKNĮ,

Švenčiant 80-ties metų amžiaus Jubiliejų sveikiname
Rapolas ir Teresė Žiukeliai, Q-land.

Gerb. p. VYTAUTAI MAČY

Nė diena, nė valanda Jūs, atsidūręs nuo Tėvynės, nepamiršote Jos. Nepamiršote Jos skausmo, netekčių, Jos praeities, pagal išgales stengėtės Jai padėti, rėmėte Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą, rūpinotės "Tremtinio" platinimu, rašėte jam straipsnius. Nuoširdžiai dėkojame Jums. Ir sveikiname garbingo Jubiliejaus - aštuonisdešimtmečio - progą, linkėdami ištvermės, energijos, sveikatos. Tė Viešpats globoja Jus.

LPKTS tarybos pirmininkas A.Lukša
"Tremtinio" redaktorius R.Jurelionis

STUDIJOS LIETUVOS UNIVERSITETUOSE

Lietuvos Respublikos konsulas Melburne turi pilną informaciją apie Lietuvos universitetus ir universitetų organizuojamus kursus anglų kalba 2001-2002 metais.

Visus, kurie domisi studijomis Lietuvoje, ir ypač, kurie norėtų

studijuoti angliškai, prašome kreiptis į Andrių Žilinską, LR garbės konsulą, 47 Somers Street, Burwood, telefonas 9819 5515 (darbo valandomis) arba telefonas, faksas 9808 8300, e-mail: litconmelb@bigpond.com.

Andrius Žilinskas, Garbės konsulas

Aukos Vasario 16 Gimnazijai

Atsiliepdami į PLB Valdybos paskelbtą specialų lėšų vąj Vasario 16 Gimnazijos virtuvės paramai, Melbourno lietuvių bendruomenės nariai ir organizacijos paaukojo 1,111 dol. tam, kad gimnazija galėtų įsigyti labai reikalingą naują krosnį.

Širdingai dėkojam visiems paaukojuosiems:

300 dol. Melbourno Lietuvių Katalikių Draugija; 200 dol. Socialinės Globos Moterų Draugija; 60 dol. P.Bimba; po 50 dol. Z.Prašmutaitė, A.Butkutė, P. ir D. Jokubaičiai, B.Prašmutaitė; 30 dol. Z.Augaitis; po 20 dol. I.O'Dwyer, R.Samsonas, M.Prašmutienė; po 10 dol. A.Šimkus, E. ir M. Šidlauskai, J.Žalkauskas, A.Sadauskienė, E.Šurnienė, D.Gaylard, M.Sodaitienė, R.Ramanauskienė, V.Vaitiekūnienė, A.Karazijienė,

V.Petraitiene, R.Mačiulaitienė, A. ir J. Jankevičiai, M.Matulionienė, V.Bosikis, I.Vilkišienė, Z.Poškaitis, A.Vaitiekūnas, D.Lynikienė, T.Jurgelaitienė, P.Petraitis, A. ir V. Pampučiai; 7 dol. S.Tamošaitis; po 5 dol. L.Bartaškieinė, L.Didžytė, R.Statkuvienė, D.Didžytė, P.Baltutis, J. ir M. Vaitkai; 4 dol. R.Skeivys.

Šie pinigai yra siunčiami tiesioginiai į Vas. 16 Gimnaziją.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad dėl susidėjusių aplinkybių Naujų Metų sutikimas Lietuvių Namuose nebus ruošiamas.

Melb. Liet. Klubo Valdyba

Melbourno Emigracijos Muziejus

Emigracijos Muziejus randasi kampe Flinders St. ir Williams St., Melbourne. Muziejus įruoštas gražiam sename buvusiame muitinės pastate. Pirmame aukšte yra Emigracijos eksponatai, o antrame Helenikos Muziejus.

Prieš keletą mėnesių muziejuje atsidarė Bonegilos Stovyklos prisiminimų paroda. Bonegila yra netoli Albury-Wodonga ir stovykla buvo pirmutinė emigrantų stovykla Australijoje.

Paroda pavadinta "From the Steps of Bonegilla". Parodoje netikėtai parodyta stovyklos prisiminimų, bet ir keletą Dalios Antanaitienės paveikslų. Parodą atidarė estų kilmės Sir Arvi Parbo AC. Paroda veiks iki 2001 m. vasario 25 d.

Emigracijos Muziejaus lauke yra įrengta vadinama "Tribute Garden". Jau du kartus buvę imigrantai buvo kviečiami savo bei šeimos vardus įamžinti sumokant 100 dol. už vieną vardą, arba 200 dol. už du.

Pirmos pavardės buvo įamžintos aukso raidėmis į marmurą (žiūrėti nuotrauką), o antrieji į sidabrinę lenteles sienoje. Metų viduryje buvo įamžinti sekantys pabaltiečių pavardės - 26 latvių, 7

estų ir 12 lietuvių. Gimusiųjų pavardės yra:

Tomas ir Gintaras Andrašiūnas ir šeima

Stasys Čižauskas

Aleksandras ir Lucia (nee Zubrickas) Gaigalas

Stanislovas Gužys

Jurgis Klibingaitis

Alina (nee Kerewa) Kobylanski

Anna ir Zenonas Kryžius ir šeima

Bolius ir Gražina (nee Bite)

Kunčinas ir šeima

Pranas ir Gene Lazutikai ir šeima

Morta Prašmutienė - Emigracijos Muziejaus "Tribute Garden"

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo DALIAI DIDŽIENEI,

jos šeimai bei giminėm, jos mamytei mirus Lietuvoje.

Melb. Gintaro tautinių šokių ansamblis, vadovė Dalia Antanaitienė ir tautinių šokių Tėvų Komitetas.

X-PLJ KONGRESO UŽDARYMO BALIUS

Vyksta Trečiadienį, sausio 10-tą,
8 vv-1 val.

Kviečiame VISUS lietuvius ir jų draugus susirinkti ir sudaryti stalus po 8-ni, atšvęsti Kongreso pabaigą ir pabendrauti su jaunimu iš visų pasaulio kampų, paskutinį kartą, Melburne.

Balio kaina tik \$55 už pilną vakarienę su gėrimais (alus, vynas ir gėrimai be alkoholio)

"DABAR" grupė gros muziką visiems pašokti linksmai
San Remo Ballroom, 365 Nicholson Street, Carlton 3054, Melbourne.

Skambinkite Birutei Prašmutaitei užsisakyti bilietus ir stalus - tel. 9576-3946.

Bilietus gauti yra du pasirinkimai: (1) galima užsimokėti už bilietus ir pasiimti juos nuo Kristinos Didelytės, Melbourno Lietuvių Namuose, sekmadienį, gruodžio 17-tą, tarp 11 val. ryto ir 3 val. po pietų, bare.

Arba (2) galima paštu siųsti čekius vardu "X World Lithuanian Youth Congress" kartu su voku su Jūsų adresu užrašytu, ir su pašto ženklų, sekančiu adresu - M.Savickas, 38 Mount Str., Eaglemont 3084, VIC. Mes tada Jums siųsime bilietus paštu.

Galutiniai skaičiai žmonių BŪTINAI turi būti aiškus prieš Kalėdas, tai prašome kuo greičiau užsisakyti vietas.

X-PLJ Congress Closing Ball
Wednesday, January 10th, 8pm-1am

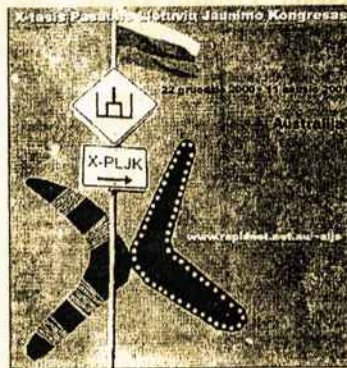
We invite ALL Lithuanians and their friends to gather up and group into tables of 8, to celebrate the conclusion of Congress and to mix with international Lithuanian youth for the last time, in Melbourne.

\$55 for a three course meal, beer, wine and soft drinks

Kęstutis Lynikas
Karolis ir Morta (nee Stakaitytė)
Prašmutas
Mathilde ir Johann Schillat.

Jau trečią kartą toliau kviečia buvusius imigrantus įamžinti jų pavardes. Kalėdų proga, kviečiu vaikus arba anūkus susidomėti šia "Tribute Garden". Nupirkite įamžintą vietą savo tėvams arba seneliams. Palikite jų pėdsakus Australijos žemėje.

Birutė Prašmutaitė

"DABAR" will play great party music for everyone to dance to

San Remo Ballroom, 365 Nicholson Street, Carlton 3054, Melbourne.

Call Birute Prasmutas to book tickets - tel. 9579 3946.

There are two choices of how to buy your tickets:

(1) You can pay for and collect your tickets from Kristina Didelis at Lithuanian House between 11 am and 3 pm on Sunday 17th December, in the bar.

or (2) You can send your cheques and a stamped, self-addressed envelope to the following address, and your tickets will be sent in the mail.

The cheques should be written out to "X World Lithuanian Youth Congress" and sent to: Melisa Savickas, 38 Mount St., Eaglemont 3084.

Final numbers MUST be known before Christmas, so we ask you to book your places ASAP.

"Kengūrų ir Koalų Pašonėje" knygos išleidimui

Vajus praneša, kad iki šiol surinkta ir į Talpą Saškaita 9307 įdėta \$12240, tai graži suma - širdingas aciu visiems aukojusiems. Nors iki pilnos knygos išleisti kainos dar reikalinga surinkti \$3550, bet kompiuterinį knygos rankraštį jau išsiuntėme redaktoriams Lietuvoje, kad knygą paruoštų spaustuvės darbas.

Mieli tautiečiai, yra labai svarbu ir skubu surinkti šią \$3550 sumą. Tik su Jūsų pagalba, dosnumu mes įstengsime tai padaryti. Kad ir tik kelių dolerių auka paremkite šios knygos išleidimą, už tai iš anksto dėkojame. * * * *

"Kengūrų ir Koalų Pašonėje" knygos išleidimui aukojo ir į suaukotą sumą įskaitoma. \$500 Australijos Lietuvių Fondas, \$200 Canberros Lietuvių Bendruomenė, po \$100 J.Gailius, A. ir R. Pomerigai, Q-land, K.Umbrazas, po \$50 L. Ir S. Budziniauskai, M. Geštautienė ir P.Birštonas (\$100). Ačiu visiems aukotojams.

Vajaus komitetas

ŽINIOS IŠ HOBARTO

Hobarto Lietuvių Bendruomenė susirinko 25 lapkričio, 4 val. po pietų, Šikšnių namuose paminėti Lietuvos Kariuomenės šventę. Geriau sakant, Lietuvos Kariuomenės įkūrimą, kai keletą tūkstančių apdriškę, klumpuoti savanoriai stojo ginti ką tik paskelbtą Lietuvos Nepriklausomybę ir savo Protėvių žemę. Apsupta grobikų-priešių. Beginklė, be pinigų, neparemiama Sąjungininkų, kurie išreiškė nuomonę kad Lietuva politiniai nesubrendusi savistoviai valdytis, stūmė Lietuvą į Lenkijos glėbį. Tik, tuo laiku sąmoningų Valstybės vyrų dėka, jų pastangos žlugo.

Tačiau yra trys didelės kariuomenės "juodos dėmės". Galbūt ne kariuomenės, bet tikriausiai kariuomenės vadų kurie tvirtino politikams, krizės metu, kad galima gintis tik tris dienas.

Palei tokį patarimą, politikai "kapituliuo".

Pirmas atvejis buvo 1938 metų Lenkų ultimatumas! Žmonės kalbėjo, kad Rytprūsioje buvo prigrūsta vokiečių šarvuotųjų su Lietuviškais karo ženklais.

Antras, 1939 m. kovo mėn. vokiečių atplėšimas Klaipėdos krašto nuo Lietuvos.

Trečias, 1940 metų rusų okupacija Lietuvos, be šūvio. Buvo įsakyta nespriešinti, nes tai gali pakenkti santykiams su rusais.

Pasidavėm priešai maloniai ir Tauta skaudžiai nukentėjo.

Mes, patriotiškai nusiteikę mokiniai, atsisakydavom bulkutės arba pyrago pertraukos laiku ir paaukodavom sutauptus 10 centų ginklų pirkimui mūsų kariuomenei. Paskui, šautuvus sustatytus vežime, veždavom garbingai perduoti arčiausiajam kariuomenės daliniui.

Prisiminti žuvusius, mirusius ir dar gyvus Lietuvos kareivius tarnavusius įvairiose pasaulio šalių armijose, pagerbėm tylos minute. Susimąstėm apie saviškius, kurie nebegrįžo po kautynių paaukoje savo gyvybę Tautos labui.

Stepas Augustavičius surinko duomenis iš Lietuvos Kariuomenės istorijos nuo pat pirmų dienų ir jų kovas prieš bermontininkus, rusus ir lenkus. Po paskaitos, užbaigėm oficialų minėjimą sugiedant Tautos himną.

Po to sekė Ramūno Tarvydo pranešimas apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dešimtąjį Seimą Vilniuje, ažuoliuko sodinimą ir fotografijų žiūrėjimą.

Buvo pagerbti visi bendruomenės nariai šiuo laiku švenčiantys gimtadienius: p.Kairienė, B.Šikšnius, Juozas Paškevičius ir A.Taškūnas. Visiems sudainavom "Ilgiausių Metų" ir ant magaryčių, angliškai "Happy Birthday". Pasižiūrėjus į vyrus atsimininkui Ivano Rūsčiojo pasiūtą skundą į

Iškilmingas Karių Ramovėnų šventės minėjimas...

(Atkelta iš 5-to psl.)

kanklių ansambliis - "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka".

Ir nepaprastai įdomų Birbinių duetą, labai gerai išpildė, Aleksas Gabas ir Linas Kaladė. Tai buvo vietinė naujovė, kažkas nepaprasto.

Sekė dvi gražios dainos - "Ta mūsų seselė darbininkėlė" ir "Kad ne auksinės vasaros". Jas duetu išpildė solistės: Birutė Kymantienė ir Rita Mačiulaitienė. Akompanavo kanklių ansambliis, vadovaujamas Stasio Eimučio.

Puikiai išpildė Stasio Eimučio vadovaujamas kanklių ansambliis "Ant kalno gluosnys", liaudies dainų pynė. Reikia pasakyti, kad kanklių ansamblio muzikinis atlikimas dabar labai geras. Atrodo visų kanklininkų ir kanklininkų įdėtas darbas labai pagerino ansamblio sąskambį. O birbinių priedas padarė ansamblių vertu su pasitikėjimu pasirodyti. Čia aišku Stasio Eimučio, kaip mokytojo ir vadovo daug atsiekta.

p.Rita maloniai pakvietė į sceną mūsų visų pagerbtą poetą Juozą Mikštą, kuris pasidalino su publika savo parašytu karišku eilėraščiu, "Žuvusiems Ginklo Draugams". Kaip visada jis gražiai, aiškiai paskaitė šį savo gilių minčių parašytą eilėraščių. Ačiū Jam!

Išklausę poeto, sekė duetas "Per Lygius Laukelius" ir "Nemunėli". Šitas dvi dainas labai gražiai, su kanklių papildymu sutartinai, išpildė solistės Birutė Kymantienė ir Rita Mačiulaitienė.

Ir tuo jos meninį pasirodymą užbaigė.

Visos **Melburno Bendruomenės** vardu Ramovėnus sveikino **Bendruomenės pirmininkas Andrius Vaitiekūnas**, pareikšdamas visų vardų gilią

padėką už kilnų darbą mūsų bendruomenėje. Jis pasakė, kad Ramovėnai jau metų eiles patikimai ir garbingai laiko neužgesančią Lietuvos ugnį mūsų Bendruomenėje. Kad Lietuvos kariuomenė yra simbolis Lietuvos Nepriklausomybės. Bendruomenės vardu jis padėkojo už kilnų darbą ir palinkėjo daug sėkmės ateityje.

Prabilo vėl Ramovės pirmininkas sakdamas, kad nors ir labai gražu ir malonu buvo klausytis dainų, kanklių muzikos, bet deja viską reikia užbaigti. Padėkojo Stasio Eimučio vadovaujamam kanklių ansambliui. Solistėm - Ritai Mačiulaitienei ir Birutei Kymantienei už nepaprastai gražius duetus. Ilgamečiui tartininkui, kariuomenės šventės minėjime, solistui Vincui Daniui, už solo dainas ir klausytojams už plojimus. Padėkojo visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šio parengimo. Taip pat šviesų reguliatoriui p.Balčiūnui.

Už nepaprastai gerą garsų sistemos paruošimą Zigmui Augaičiui ir p.G.Antanaičiui. Didelį AČIŪ pasakė ir ilgamečiui Ramovėnų tartininkui Juozui Mikštui. Taip pat ir pranešėjai p.Mačiulaitienei.

Padėkojo ir visiems dalyvusiems, ypatingai naujam kunigui klebonui E.Arnašui, kuris dabar yra tapęs Ramovės narys, kapelionas.

Paskutinį didelį AČIŪ tarė savo geram draugui Rotčiui, kad jis sutiko paruošti mums tokią gerą paskaitą.

Skaniais vaisės dalyviams, ponios Valaitienės paruoštos, laukė klubo salėje.

Valio **Melburno Ramovėnams ir jų pirmininkui gerb. Vladui Bosikiui!**

Lietuva neatsilieka...

Melbourne įvyko Pasaulinis Neurologų Doktorų Suvažiavimas. Lietuva irgi neatsilieka ir suvažiavime dalyvavo trys neurologės daktarės. Jos rado laiko papasakoti melburniškiam apie gyvenimą Lietuvoje ir iš savo darbų klinikoje.

Sekmadienį 26 d. lapkričio mėn. Lietuvių Namuose 1 val. p.p. MLB pirmininkas A.Vaitiekūnas pristatė mums iš Kauno Universiteto Neurologijos skyriaus daktarės: Dianą Obelienienę, Danguolę Šurkienę, Rozitą Bagdonienę.

Dr. Diana Obelienienė pasveikino susirinkusius, perdavė nuoširdžiausių linkėjimų iš Lietuvos.

Neurologija, tai mokslas apie nervų sistemų sukrėtimus - nervų ligos, galvos skausmas, nervų raumenų skausmas, Parkinson ligos, "multi-sklerosis" ir t.t.

Tapti neurologijos daktaru trunka nuo 9-11 metų. Algos mažos ir daug neurologų daktarų meta savo profesijas, eina į biznį.

Lietuva valgo nesveiką maistą, kad žmonės nevertotų tiek daug mesos, riebalų, o daugiau valgytų daržovių, vaisių, jaunų žmonių sunkios pragyvenimo sąlygos, daug

Vilnių, kodėl jie siunčia pasiuntinius į Maksių, nieko neišmanančius, neišmintingus, nekilmingus, jaunus, bebarzdžius diplomatus?

Endrius Jankus

abortų ir nusižudymų. Savizudybėmis viršija Europą.

Lietuviai, ypač nuo 40-45 metų amžiaus, labai sunkiai priėmė perversmą iš socializmo į kapitalizmą. Ypač kaimo žmonės pradėjo daug gerti, nors paskutiniu laiku alkoholizmas kiek sumažėjo.

Daktarės padėjo vaistininkui, Martinui Didžiui, kad priglaudė jas savo namuose, už priežiūrą, rūpestį.

Pasibaigus klausimams buvo parodyta, profesionaliai pagaminta vaizduojant, nors trumpai savo mintyse aplankėme Lietuvą.

ALB pirmininkas A.Vaitiekūnas padėjo daktarėms už pranešimus, palinkėdamas laimingos kelionės, įteikdamas visoms dovanėles. Ir taip pat Mykolui Kozlovskui už vaizduojant parodymą.

A.Vyšniauskienė

* * **Gdytojas** paprašė jo kiemą išgrįsti akmenimis, bet kai darbininkas atėjo užmokesčio, atsisakė jam mokėti:

- Nemokėsiu. Blogai atlikote darbą ir kad tai paslėptumėte, užbėrėte žemėmis.

- Hm...esama žmonių, kurie dar blogiau atlieka darbą ir paskui jį paslepia giliai po žemėmis, - atsakė darbininkas.

Supratęs, ką darbininkas turėjo galvoje, tai sakdamas, gydytojas nusišypsojo ir, nuėjęs į savo kabinetą, atnešė pinigų.

Keturioliktasis *Lithuanian Papers* numeris

(Atkeltas iš 6-to psl.)

istorijos eigą. Šioje trumputėje istorinėje santraukoje turbūt neliko vietos pailistruoti lietuvių sulenkėjimo pavyzdžius.

Lenkų rašytojas Česlovas Milošas yra be galo išgilinęs į Lietuvos-Lenkijos santykius. Jis rašo, kad lietuvių kalba pamažu virto žemųjų sluoksnių kalba, o aukštuomenėje tapo madinga kalbėti tik lenkiškai. Apie šį autorių ir jo prisirišimą prie Lietuvos ir norėtusi pasiskaityti aiteities publikacijose. Milošas, gimęs Vilniuje, iki šiol tebelaiko Lietuvą savo namais.

Lithuanian Papers redaktorius, Algimantas Taškūnas, šiandien skaitytojams taria: "Visų mūsų pareiga yra visokeriopa garsinti Lietuvą. Kiekvieno

Australijos lietuvių pareiga, yra prisidėti prie tokio garsinimo ir aukomis, ir paties žurnalo platinimu. Į *Lithuanian Papers* rašo tarptautinio mąsto akademikai ir žurnalistai. Todėl jų žodis yra svarus ir įtakingas."

Manau kad po šių žodžių komentarinebereikalingi. Būtų gaila, jeigu nenuilstamas redaktoriaus entuziazmas, 2001-ais metais užgestų. Beliktų padėkoti Algimantui ir Vincui Taškūnams už jų neįkainuojamas pastangas garsinant Lietuvos vardą. Tuo pačiu, norisi tikėti, kad XXI-ju Australijos Lietuvių Dienų Sidnėje metu, *Lithuanian Papers* ateities klausimas, tikrai susilauks karštų diskusijų Krašto Valdybos Suvažiavimo sesijoje.

Grazina Pranauskienė

Šventojoje Žemėje daug baimės ir nedaug villies ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pradžiai. Generalinės asamblėjos dalyvių kalbose buvo teigimai įvertinti projekto "Betliejus 2000" pasiekimai, bet taip pat buvo reiškiama nuogąstavimai dėl tebesistėjančio smurto. Šventojo Sosto nuolatinis stebėtojas Jungtinių Tautų organizacijoje savo kalboje atkreipė dėmesį į Popiežiaus Jono Pauliaus II dažnus pasisakymus už Artimųjų rytų taiką per praėjusią mėnesį.

Popiežius sakė, jog Šventoji Žemė turi tapti taikos ir brolybės žeme, nes tokia yra Dievo valia.

Į Romą atvykusiems piligrimams Popiežius kalbėjo: Labai susirūpinę sekame sunkią padėtį Artimuosiuose Rytuose, kur per neramumus žuvo daug žmonių ir buvo išniekintos šventosios vietos.

Šis bausis smurtas turi kuo greičiau pasibaigti. Raginu visus melstis už to krašto gyventojus ir politinius vadovus, kad jie sugebėtų savo vaidus spręsti derybomis ir kad visi kuo greičiau galėtų gyventi, kaip tikrieji Dievo, visų tėvo vaikai.

Jonas Paulius II sakė: Dar kartą prašau visų Artimųjų rytų taikos proceso dalyvių netaupyti jėgų siekiant atkurti aplinkybes, tinkamas dialogui, kuris dar buvo vykdomas prieš keletą savaitių. Taikos procesą bus galima atgauti tik abipusiu pasitikėjimu, sudėjus ginklus ir gerinant tarptautinę teisę. Visų prašau sugrįžti prie derybų stalo, siekti bendros kalbos, kuri leistų įgyvendinti taip trokštamą teisingos ir pastovios taikos tikslą, užtikrinant visų nenuginčijamą laisvės ir saugumo teises. **LRTV**